

"MIŠIĆI" U KLOKOTIČU

Tradicionalni dječji bal, poznat mještanima sela Klokotič pod nazivom „Miši“, „Mišići“ ili „Mišin ponedjeljak“, odvio se ove godine 8. veljače u novoobnovljenom Domu kulture.

Bal „Mišića“ održava se svake godine u ponedjeljak, prije Čiste Srijede ili Pepelnice, kada katolički vjernici diljem svijeta ulaze u Korizmu, razdoblje od 40 dana posta prije Uskrsa, kada svatko od nas ima prilike mjenjati sebe u boljeg čuvjeka, vjernika i prijatelja. Ove zadnje igranke i seoska veselja, poklonjena djeci i odraslima, obilježavaju kako kulturnu tradiciju u našim selima tako i poštovanje crkvenih zapovijedi.

Ovaj jedinstveni bal imaju jedino karaševski Hrvati iz Klokotiča i on je posvećen u potpunosti djeci, od beba pa sve do osmaša. Uz dobru muziku gosp. Petra Birte i njegovih učenika, stvorilo se veselo raspoloženje. Svečano odjevena, djeca plešu karaševske tradicionalne igre (danac i portanje), normalno da korake znaju ona djeca koja su naučila u obitelji koje njeguju i čuvaju tradiciju karaševskih tradicionalnih plesova. A ova manja dječica, ma njih je bilo milina samo gledati tako sitne i lijepo odjevene, da nitko nije pratio točnost njihovih koraka, već radost i dobro raspoloženje koje su mogli svi prisutni primjetiti na njihovim licima.

Pokrenuti prvi danac, čast pripada mladiću iz VIII. razreda OŠ s jednom od njegovih kolega koja mu može biti dobra prijateljica ili pak djevojka koja mu se najviše sviđa. Najmanjih uvijek ima na kraju „danca“ što je jako dobro, jer na ovaj način lijepo pokušavaju dohvatiti korake plesa i istovremeno ne smetaju većoj djeci koji većina već znaju dobro i lijepo plesati. Na balu „Mišića“ svatko ima prilike biti poseban i svoj, kako po načinu na koji voli biti odjeven, tako i po plesu. Neki vole i znaju plesati naše tradicionalne karaševske plesove, a nekima to baš i ne ide. Ono što je bitno je sudjelovati i predati

"Mišići" plešu tradicionalni karaševski danac

ovu lijepu tradiciju svojim kolegama, jer djeca koja će ove godine završiti osmi razred, nemaju više prava sudjelovati iduće godine na ovom balu.

Najveća dječja radost je ta što mogu biti zajedno, mogu se družiti, može se vidjeti tko je kome najbolji prijatelj. Promatrači ovogodišnjeg dječjeg bala imali su sliku sličnu onoj iz bajka, gdje prinčevi i princeze, lijepo odjeveni, imaju divne frizure. Neki od protagonista su porasli od prošlogodišnjeg bala i bolje znaju plesati. Tako jedinstveni i u centru pažnje bili su od 17:00 sve do oko

21:00 dokle je trajao njihov bal. Umorni i neki malo razočarani što je vrijeme brzo prošlo, krenuli su svojim domovima zajedno sa roditeljima, djedovima i bakama s uvjerenjem da će iduće godine biti bolji plesači i začaravajuće odjeveni.

Nažalost, ove godine nitko nije bio odjeven u narodnoj nošnji karaševskih Hrvata, što je vidljiv znak da se ova tradicija polako gubi, ali to ne znači da je i nestala. Ja se iskreno nadam, da još ima onih divnih obitelji koje vole i njeguju tradiciju odjevanja karaševske narodne nošnje i da se iduće godine na dječjem balu pojavi koji princ ili princeza u narodnoj nošnji. Nesmiemo zanemariti i dozvoliti da se izgubi interes za odjevenje narodne nošnje i njegovanje stare karaševske tradicije! Uvjerena sam u to da poštujući i njegujući naše običaje, narodnu nošnju, kulturu, vjeru i govor, opstat ćemo na ovim prostorima i bit ćemo duhovno i kulturno bogati. Jer mi smo narod koji imamo svoje običaje i svoju vjeru i to nam nitko ne može oduzeti. Dok toga budemo svjesni, nitko nam ne može reći da mi smo nešto drugo izvan ono što smo zapamtili o nama da jesmo... mi smo Karaševci koji su ponosni na ono što su nam ostavili naši predci!

Slavica Muselin

UREDNIŠTVO:

ISSN KOD 1841-9925

Počasni glavni urednik: prof. Milja RADAN

Glavni urednik: Ivan DOBRA

Urednici: Lina TINKUL; Daniel LUKAČELA; Slavica-Marija MUSELIN; Marija LACKIĆ; Marija ĐURKICA; Marija KALINA

Tehnoredaktor: Zlatko Nikola URSUL

Fotoreporter i grafički dizajn: Ljubomir RADAN

Adresa: Carașova 22, Caraș-Severin, 327065 România

Telefon: 0040-255-232255; fax: 0040-255-232146

E-mail: zhrucr@gmail.com; hgredactia@gmail.com

Web: www.zhr-ucr.ro

REDACȚIA:

COD ISSN 1841-9925

Redactor principal onorific: prof. Mihai RADAN

Redactor principal: Ivan DOBRA

Redactori: Lina TINCUL; Daniel LUCACELA; Slavița-Maria MUSELIN; Maria LAȚCHICI; Maria GIURCHIȚA; Maria CALINA

Tehnoredactor: Zlatko Nikola URSUL

Fotoreporter și designer: Liubomir RADAN

Adresa: Carașova 22, jud. Caraș-Severin, 327065 România

Telefon: 0040-255-232255; fax: 0040-255-232146

E-mail: zhrucr@gmail.com; hgredactia@gmail.com

Web: www.zhr-ucr.ro

U OVOM BROJU / ÎN ACEST NUMĂR:

POKLAD KOD KARAŠEVCI

str. 2
pag. 2

ȘEDINTA CONSILIULUI ...

str. 8
pag. 8

SVETA MISA U ...

str. 9
pag. 9

DVOJEZIČNO GLASILO KARAŠEVSKIH I TAMIŠKIH HRVATA PUBLICAȚIE BILINGVĂ A UNIUNII CROAȚILOR DIN ROMÂNIA

Godina: XXIII
Broj: 127.
Veljača 2016.
Anul: XXIII
Nr.: 127
Feb. 2016

POKLADNI DANI

Foto: Daniel Lucacela

POKLAD KOD KARAŠEVCI

Kod nas, običaj fašanka je vezan za Korizmu.

Ga držimo u tražnjem danu prid Čistom sridom, i ne samo. Počimamo čak od nidelje. Tad možeš da se maskiraš, da budeš opak, da se boje svi od tebe. Da plašiš!

Tako će natakati neku staru ovčarsku kožu, sveži zvonci okol polovine, pokrij si lice s maskom i metni ruku na štap! Koliko si po slutan, tim bolje! Izlez, posi, nadvor, taki primenjen, će tamo te čekaju drugi kakon ti! Ako si i besan i činiš sve što ti prođe kroz glavu, luđe naokolo nelaju niti malco da probaju da te stave. Čak la da im bude drago...

Otkuda nim dodi ovej prastari običaj i zašto ga toliko volimo?

Ne znamo otkuda si tegli korenje, ali znamo da nesu karaševske, hrvatske. Nesu niti srpske, niti vlaške, niti nimačke, niti ciganske. Nesu ničije! Ovej običaj nema naciju, nema rasu, nema spol. A nema čak ni veru, će je poganski!

Luđe su se jako ododavna maskirali, će su teli da istere zimu. Su verovali će nečistoća i svakijaki drugi vrazje donošavaju svaku godinu zimu na zemlju. Prid kraj zime su se priminjali kakon što se primenjivaju i naše sidsašnje mušorke kako da uplaše ti vrazje, koji gospodare nad zimom, da pobegnu zimom kutot, kamo god vide s očimami. Onda proleću bi bilo po lako da stigne kod nji tamo, u nijjan kraj.

Crkva je kroz vreme imala dosta poteškoća s ovom običajam. Čak je probala da ga otkloni, da ga ne više, će ne bil kršćanski. Ali, koliko se god mučila, ne ispravila skoro ništa. Luđe su bili prijako vezani za njega i nikako nesu teli da ga se manu. Ipak, sejdan se pomirila, nekako, naša vera s ovom poganskom tradiciom. Svi znaju će pokladni tornik je tražnji dan prid Korizme, svi znaju će od sutra počimaju četrdeset dana posti. Nitko ne uza-blja, dakle, će je kršćanin!

Pod maskom može da bude i človik, i žena, i bel, i črn, i slutan, i lep, i pametan, i prost. Može bilo koj... Imaš priliku da budeš onej koj nesi, da činiš ono što nesmeš i čak da plašiš oni od koji se ti bojiš u svakdašnjem životu. Možeš bilo što...

Mošulje u Vodniku

Foto: Sursa Facebook

Ovu godinu izgleda će su zimski vrazje pobegli prid što da stignu naši mošulje i mušorke da ji uplaše. Valja su bili jako uplašeni prošlu godinu pa nesu ješte uzabili ono stra koju su tad doživeli. Kakon će su znali će pak laju da dođu mošulje i ovu godinu i nesu više teli da riskiraju, pa su pobegli.

Kakon kad nikad ne bilo nadvoru tako toplo u februaru kako ovej tornik.

Medveđe i Čerbuljka u Ravniku

Kod Karaševci, tradicija za poklade se najjako sačuvala u Ravniku i Vodniku. U to možeš da se uveriš ako se prošetaš za vreme poklada nideljom, ponedelnicam i tornikam po svi naši seli. Istina, svudi po ti seli laš da vidiš luđe s maskama, ali ne u takim velikim broju kako u ta dva sela. Ovde, običaj poklada se doživljava s inakim intenzitetom.

U Vodniku, na primer, dvade-

set človeka svaku godinu se stave kod nekog od nji doma, se maskiraju i pođu po selu, od doma do doma. Nikad ne turaju u neki dom ako ne jim porta široko otvorena, znak će gazda ji rado dočekuje. Tu, mošulje (kako im vele Vodničanje) su

počašćeni s kafom, skovardami i rakijom. Posi pođu sokakam i plaše luđe. Kojeg god človeka uvate putam ga sačapaju, a ženam, dapače onim mladim, jim smuše kiku na glavi. Koliko kod to izgleda zastrašujuće za nekoga koji glidi na cel tej spektakl sa strane, nitko od „žrtve“ se ne srdi. Niti zbog „boja“, niti zbog isperušene kike!

U Ravniku jesu po više grupe ili grupice koje seju stra po sukaci. Neke od nji oprimene ovčarske kože i zvonci okol polovine, druge oprimene karaševsku nošnju, a neke treće idu s „Čerbuljkom“, to jest jena forma tapaljke napravljena od dreva koja oponaša usta od kože. Čerbuljka je u korinu vlaška reč, a na karaševskom ta reč bi tela da označi kozu. Onu diviju kozu! Po tem možemo da naganjamo će tej običaj s kozom smo zajeli od naši komšije Vlasi.

U Ravniku laš da nađeš i najvećliku animaciju za vreme poklada, od svi naši sedam seli. Ipak, ovde luđe govore će nekiput su po sokaci bili mlogo po više mošulje nego što su sejdan. Oni po stari, koji su uvalili ona vremena, se žale će: „...ne više čeljad, će mladi su se potrvili po svetlu. Ne više koj da čini decu!“

Kako jest, kako ne, ja verujem će budućnost izgleda dobri za ovej ancestralni običaj fašanka. Iako ne više toliko čeljad kako nekiput, ipak jesu u tolikoj meri da vode ovu tradiciju dalje.

A nam ne stanjeva drugo nešto nego da se opustimo i da se radujemo za sve te komede koje se strifljivaju po našim sokacima za vreme ovog strašnog običaja poklada!

Daniel Lucacela

BLAGA LEPOTA ZIME

Makar će zimi slnce nema više snagu, ipak, tamo na nebu izgleda će je nasmejan od radosti će voljena zima se pojavila u našim kraju.

Svaka zima me poseća na detinstvo. Pamtim kako sam sidela s nosam zalepenim na studenem i zaparenim obluku i sam gledela kako bele „muvice“ se vaču jena za drugu. Znam da sam bila fascinirana. Te muvice su padale iz neba i baš prid mojem očimami su činile svakoake akrobacije i su se svezale kakon štenje s drugim muvicama. A tej magičan spektakl je bil samo za mene!

Su prošle godine od toli...

Jenog zimskog i slnčanog dana sam se odlučila da se prošetam kroz „Cheile Carașului“, pokraj reke „Caraș“, uz pućaku Rajštajk, koja veže Karaševo za Prolaz. Sam tela da otkrijem bajkovitost zimske lepote koja menja prirodu u ovo doba godine. Sam tela da vidim ima li ješte zima onu magičnu snagu koju sam doživela u detinstvu.

Tej dan sam se osećala kako da sam ja bila glavni lik iz bajke i činilo mi se će sve te lepe krajolike su pripadale samo meni. Počevši od drvi s njimim granama plnim od snega, sve do zamrznutoga kraja reke, koji se bil

zavil s debelom pokrovicom od leda.

Pućaka Rajštajk krije pilepa mesta koje se dadu otkriti u bilo koje vreme. Ipak, ona iskonska, božanska lepota kakon kad ne nim suđena da ju vidimo bilo kad i bilo kako, nego samo tad kad se raduju dni. Kad su srećni! A kad su dni srećni, njina radost se priljeva iz neba. Taka je za velika će ne možu da ju drže samo za sebe, nego ju trve naokolo – svudi i svakomu. A ja sam se natrefila baš na tej dan da budem tamo!

Razigrana je šuma kad je zelena i plna s cvećami i vesela kad joj tići, čelke i šturci svire neku magičnu simfoniju, samu od nji znatu. A zimi, kad obleče belu aljinu od snega, kakon će stuli glavu i se kaje za sve što je ludovala leti, ali, isto tako, pokorno i čutljivo čeka, da joj se oprost za ono što zna će la pak da učini kad slnce ojača.

Šetanje kroz „Cheile Carașului“, je bilo pravi blagoslov za mene. Otkrila sam više od prirode nego što sam se od nje čekala na početku. Bela šuma, iako ti na početku izgleda tužna, bez volje i bez slamke radosti, ako natrefiš onej srećan dan, ispred oči la da ti se razjasni jena nova slika. U toj slici jest život!

U ovakvim prilikama ni same reči nemaju snagu da ispriopovedaju sve što sam ja doživela, ali kako da, ipak, nekako zapečatim tej poseban dan, ne samo u mislima, sam napravila i nekoliko slike, koje da mi nadopune album s lepim uspomenama.

Majka i deda su mi povidali će nekiput zima je bila inaka. I po dlgo je trajala, i po više sneg je bil. U sidsašnje vreme zima nema

Foto: M. Calina

Foto: M. Calina

dlgu trajljivost, nema niti onu jakoću kakon neki put odavna. Niti sneg ne traje. Sejdan ga jest, sutra ga ne više. Iz svega što sam ja proživela onog dana uz Rajštajk, ne bi nikad mogla više da nazovem zimu „tužnu“. Zima je radosna i vesela! Tužna je samo kad se zimi ne čuje dičarski glas odostrag obora ili ispred sokaka kad se voze na sani i se sigraju u snegu. Kakon što smo se i mi i naša starešina sigrali kad smo bili mali, kad smo bili deca...

Makar kako, zima zna da bude lepa i tad kad nim ne donosi sneg. Ali, mi ne stignemo da vidimo tu lepotu stran naši briga. A te brige su sve po velike, će imamo od što po više i po velike stvari za koje da se brigamo i mlogo druge neke stvari što ješte „treba“ da učinimo. Tako će ne stignemo da se radujemo onem malim i nevažnim stvarima.

Valja stran toga se i zima u stražnje vreme rasrdila, pa nim ne donosi više sneg kakon neki put?

Maria Calina

POČINJE DRUGI ŠKOLSKI SEMESTAR I ŠKOLSKE OLIMPIJADE

Još je malo preostalo do pravog dolaska proljeća.

Nakon kratkog odmora učenici su se ponovno vratili u školske klupe jer je započeo drugi školski semestar, a s njim i razna školska natjecanja, među kojima i olimpijada hrvatskog jezika.

Tradicionalno smo proveli par prekrasnih dana sa fašničkim zabavama, maskama, maškarama, maskenbalima i plesovima. Istina da je ove godine sve nekako brzo došlo i prošlo, no to je zato što je ove godine blagdan Uskrsa dosta rano, krajem ožujka. Sada nam na vratima kucaju olimpijade, stranih jezika, rumunjskog jezika, matematike, prirodnih znanosti, povijesti, pa i olimpijada iz materinskog hrvatskog jezika. Prema podacima Ministarstva nacionalnog obrazovanja i znanstvenog istraživanja Rumunjske, ove će se godine državno natjecanje iz hrvatskog jezika održati u gradu Braili, u drugom dijelu mjeseca travnja. Do državnog natjecanja, učenici moraju proći kroz županijsku fazu i tek onda najbolji učenici idu na završnu, državnu fazu.

Nećemo više spominjati financijske poteškoće i druge raznorazne krize financijske prirode, kao ni mali broj učenika u našim školama već ćemo nastojati što bolje sudjelovati u svim školskim događajima kako bismo motivirali što veći broj učenika da se uključe u olimpijade. Moramo podsjetiti učenike da su olimpijade ne samo izvrsna šansa za provjeru svog znanja, već i iskustvo koje će im kasnije dobro doći kada budu polagali raznorazne nacionalne evaluacije i ispite.

Osim toga, tu je i šansa i mogućnost da upoznaju i druge gradove naše zemlje, učenike pripadnike drugih nacionalnih manjina što sve skupa doprinosi razvoju komunikacijskih i društvenih sposobnosti naših učenika, snalaženju u novim situacijama i pronalasku najboljih rješenja u određenoj situaciji.

Kako smo zadnje dvije godine objavljivali tematiku za olimpijadu, da bi izbjegli kasnije prigovore na račun nastavnika, odlučili smo to napraviti i ove godine kako bi učenici bili na

vrijeme upoznati s tematikom koju moraju pripremiti za županijsku fazu, a onda i za nacionalnu fazu olimpijade hrvatskog jezika.

Stoga donosimo u našoj publikaciji GLAVNE TEME, ORIJENTATIVNU BIBLIOGRAFIJU za olimpijadu. Ponavljamo, to je orijentativna bibliografija, znači učenici će se sa svojim profesorima još dogovarati oko tema i poglavlja koje moraju pripremiti. Do ove smo orijentativne bibliografije došli nakon razgovora s većinom dostupnih nastavnika hrvatskog jezika. O ostalim detaljima i pitanjima učenici će se obratiti svojim nastavnicima.

ORIJENTATIVNA BIBLIOGRAFIJA ZA OLIMPIJADU HRVATSKOG JEZIKA

OSNOVNA ŠKOLA GRAMATIKA

Za sedmi razred osnovne škole:

- REČENICA, VRSTE REČENICA
- NEZAVISNOSLOŽENE REČENICE (SASTAVNE, RASTAVNE, SUPROTNE, ISKLJUČNE, ZAKLJUČNE)
- DEFINICIJE, PRIMJERI, VEZNICI
- PREPOZNAVANJE SPOMENUTIH REČENICA U TEKSTU

Za osmi razred osnovne škole:

- NASTAJANJE RIJEČI (POSUĐIVANJE, PROMJENA VRSTE, PROMJENA OB-LIKA);
- PODRIJETLO RIJEČI
- FRAZEMI
- GLASOVNE PROMJENE (SIBILAR-IZACIJA, PALATALIZACIJA, NEPOSTO-JANO a)
- NARJEČJA HRVATSKOG JEZIKA
- KNJIŽEVNOST (za sedmi i osmi razred)

Učenici će dobiti jedan tekst (odlomak iz književnog djela). Morat će odrediti:

- VRSTU TEKSTA
- PRONAĆI STILSKE FIGURE
- PREPRIČATI TEKST
- ODGOVARATI NA POSTAVLJENJE PITANJA VEZANA UZ DOTIČNI TEKST

Također, postoji mogućnost da učenici pišu ESEJ na jednu od sljedećih tema: DOMOVINA, RODNI KRAJ, LJUBAV, PRIRODA, POVIJEST, OBIČAJI, OBITELJ, PRIJATELJSTVO i dr. U pisanju eseja i sastava posebno će se ocjenjivati: izražavanje, kreativnost, pravopis, korištenje stilskih figura,

korištenje citata velikih svjetskih pisaca i filozofa, poznavanje života i djela autora književnih tekstova.

SREDNJA ŠKOLA

Kako znamo, u srednjoj školi predaje se samo književnost. U razgovoru s profesorima hrvatskog jezika i književnosti Dvojezične rumunjsko-hrvatske gimnazije u Karaševu, ove ćemo godine na olimpijadi imati samo učenike prvog razreda srednje škole. Teme koje učenici moraju pripremiti sljedeće su:

- KNJIŽEVNE VRSTE
- TEKST NA PRVI POGLED, ODLOMAK IZ JEDNOG KNJIŽEVNOG DJELA u kojem će učenici morati:
- ODGOVARATI NA PITANJA POSTAVLJENA UZ NEKI TEKST
- PISANJE ESEJA na jednu od sljedećih tema: ljubav, sloboda, nada, život, budućnost, savjest i dr.

Učenici moraju dobro poznavati naučene književne vrste. I u radovima učenika srednjih škola posebno će se ocjenjivati: pravopis, korištenje stilskih figura, izražavanje, kreativnost, pisanje citata itd.

ZA NACIONALNU, DRŽAVNU

etapu, uz spomenuto gradivo, učenici će, u dogovoru sa svojim profesorima, pripremiti i gradivo koje su naučili u drugom semestru, do državne olimpijade. Mogu se dodati još teme iz: beletristike, članci iz novina, časopisa.

Ovo su glavne, orijentativne teme koje učenici mogu početi pripremiti za olimpijadu. Želimo im ugodno i uspješno učenje!

Maria Lațchici

NAPOMENA UZ ČLANAK O VIOLONISTICI MELINDI DUMITRESCU

U prošlom smo broju objavili članak o poznatoj violonistici Melindi Dumitrescu, koja je održala koncert u lupačkoj crkvi, drugog dana Božića. Uz članak su objavljene i slike, koje smo preuzeli s društvenog profila vlč. Marjana Tjinkula, domaćina ovog zbivanja, uz njegovo dopuštenje, no propustili smo napisati da je autor slika gospodin Gheorghe Ilie Banac iz Ravnika. Ispričavamo se na propustu!

SĂRBĂTOARE ÎN CINSTEA LUI DON BOSCO

Vineri, 29 ianuarie 2016, la Liceul Teoretic Bilingv Româno-Croat din Carașova, a fost sărbătorit Don Bosco, patronul spiritual al dascălilor și elevilor.

Cu prilejul comemorării sfântului, la Carașova au avut loc o serie de manifestări.

Evenimentul a debutat la ora 9:00 cu o slujbă religioasă dedicată personalității sfântului ce s-a remarcat prin implicarea sa în ajutorarea copiilor și a școlilor, liturghie celebrată de parohul Petru Rebegila. La Sf. Liturghie au luat parte elevi, profesori, localnici, dar și oficialități. Pe tot parcursul slujbei, preotul i-a îndemnat pe tineri să învețe și să nu iasă din cuvântul Domnului, să asculte de părinții și profesorii lor. Pe profesori i-a îndemnat să dea dovadă de răbdare și înțelegere față de elevi, iar pe părinți i-a rugat să fie mai implicați în educația intelectuală și spirituală a copiilor, să sprijine cadrele didactice în toate demersurile lor, astfel încât binele copiilor să primeze. La finalul slujbei, parohul a adresat un sfat tuturor copiilor prezenți: „Nu uitați, dragi copii, că Don Bosco este un exemplu pentru voi, un exemplu care și-a arătat bunăvoința de a ajuta pe alții! De aceea și voi trebuie să acceptați ajutorul altora, astfel ca la rândul vostru să puteți oferi și voi ceva în schimb.” Sf. Liturghie a fost oficiată atât în croată, cât și în română, în felul acesta putând fi înțeleasă de către toți cei prezenți.

După slujba religioasă, manifestarea s-a mutat în incinta liceului, unde, după urările de bun venit adresate oficialităților prezente de către directorul instituției, Mircea Marilă, fiecare dintre invitați a adresat câteva cuvinte legate de viața celui care s-a dedicat tinerilor, dar și sfaturi utile elevilor. Printre invitații prezenți s-au numărat parohul Rebegila Petru, Curiac Gheorghe, viceprimarul comunei și Ghera Slobodan-Giureci, deputatul Uniunii Croaților din România. La eveniment nu a fost invitat profesorul Mihai Radan, președinte al Uniunii Croaților din România. Să fi fost vorba de rea voință sau directorul nu avea cunoștință despre contribuția Profesorului, decisivă aș spune, la înființarea Liceului Bilingv?

Cu prilejul comemorării sfân-

tului Don Bosco, elevii au oferit un program artistic. Au fost organizate ateliere de lucru, iar copiii au încercat să construiască o secvență din viața lui Don Bosco. Astfel, unii au compus poezii și au scris eseuri în cinstea protectorului lor, alții au realizat portretul sfântului și au colorat planșe inspirate din viața acestuia. Prin joc și culoare Don Bosco a prins forma unui părinte bun a cărui poveste a impresionat din nou, cu toate că în fiecare an este aceiași.

Atelier de lucru la școala din Carașova

La invitația instituției de învățământ, la eveniment a luat parte și Inspectorul Școlar al minorităților naționale prof. Manda Gheorghe, care s-a arătat onorat să fie în mijlocul comunității croate.

„Județul Caraș-Severin este o microeuropă. Nicăieri în România nu veți găsi multitudinea de etnii care să aibă curriculum adițional, adică învățământ, fie în limba minorității respective, fie sub formă de studiu al limbii materne respective. Caraș-Severinul este generos cu problema minorităților, în sensul că sunt șapte minorități, aici în județ, la nivel de Inspectorat Școlar. Atâtea avem în baza de date, care au curriculum adițional. În România nu ne depășește nimeni. Ca număr suntem cei mai numeroși.” Ca număr doar, se cuvine să precizez eu, pentru că la învățătură ne depășesc toți sau aproape toți, drept dovadă stând rezultatele elevilor din Caraș-Severin la examenele naționale.

„Ca școală voi sunteți spe-

ciali și știți bine lucrul acesta. Sunteți speciali pentru că aici, în zona asta, incluzând și zona Lupacului, sunteți voi și numai voi, și dacă voi nu mai existați, atunci etnia nu va exista, și dacă etnia nu va exista nu se va ști de istoricul vostru, nu se va ști de cultura voastră, nu se va ști de civilizația voastră”, a continuat domnul inspector.

„Voi, copii, voi mâine poimâine, cine știe, Dumnezeu știe, veți fi în Parlamentul României, din

partea etniei croate, și aveți grijă ce sunteți astăzi, ce sunteți acum și aici, pentru că atunci și acolo voi veți putea hotărî soarta minorității croate din România”, a încheiat cu un ton ditirambic inspectorul Manda.

Don Bosco (16 august 1815 - 31 ianuarie 1888) a devenit faimos în domeniul educației prin metoda sa proprie, cea a „Sistemului preventiv”. Când era întrebă despre aceasta, despre cum reușea să-i conducă pe tineri cu bucurie pe calea virtuții, el obișnuia să răspundă: sistemul preventiv, caritatea și teama de Dumnezeu insuflată în inimi. O dată, solicitându-i-se cu insistență mai multe detalii, răspunse: „Mi se cere să expun sistemul meu... Dar nici nu m-am gândit vreodată la vreun sistem... Am mers mereu înainte fără sisteme, după cum Dumnezeu mă inspira și după cum circumstanțele cereau.” Programul său, ba chiar pasiunea sa, era educarea tinerilor, a celor săraci și părăsiți.

Maria Giurchița

RUMUNJSKI GRAD JIMBOLIA I SMŽ VJERUJU U ZAJEDNIČKU SURADNJU NA EU PROJEKTIMA

Delegacija Rumunjskog grada Jimbolia predvođena gradonačelnikom Dariusom Postelnicuom boravila je u dvodnevnom posjetu Sisačko-moslavačkoj županiji.

Riječ je o gradu u blizini kojeg se nalazi općina Keča u kojoj živi malobrojna hrvatska zajednica. Naime, prije više od dva stoljeća, oko tisuću Hrvata s područja Gline, Topuskog, Petrinje, Pokuplja i Turopolja, iselilo je u Banat, danas dio u Vojvodini a dio u Rumunjskoj. I dok se dobar dio raselio, dio njih, oko 100-tinjak ostao je u Jimboliji i Checai njegujući do današnjih dana hrvatski jezik, kulturu i običaje. Tijekom svog boravka, delegacija je posjetila mjesta iz kojih su raseljeni Hrvati, Topusko, tamošnje Lječilište i Top Terme te Glinu, gdje su razgledali poduzetničke, ali i kulturno povijesne lokacije. Posjet su završili prijemom u sjedištu Sisačko – moslavačke županije gdje ih je primio župan Ivo Zinić...

Budući da je Jimbolia grad s oko 12 tisuća stanovnika koji ima velik broj realiziranih projekata financiranih iz EU fondova za koje su uspjeli povući oko 10 milijuna eura, ima vrlo razvijeno poduzetništvo i što je najzanimljivije, nemaju nezaposlenih, cilj je njihove posjete bio ostvariti kontakte i suradnju posebno na planu zajedničkih ideja i projekata za privlačenje sredstava iz fondova EU. Tome se nada i župan Zinić...

Veliku zaslugu za povezivanje Jimbolia sa Sisačko-moslavačkom županijom ima prof. dr. sc. Vladimir

Čavrak koji je slučajno saznao za hrvatsku manjinu u ovom gradu i počeo istraživati, a o rezultatima svog istraživanja upoznao je javnost na predavanju u Sisačkoj biskupiji...

iz EU fondova u budućnosti ostvariti i kroz zajedničke projekte...

Dr. theol. Don Davor Lucacela, župnik u Jimboliji, veoma je zaslužan za očuvanje i obnovu

Župan uručuje zastavu Hrvatima iz Keče

Ovaj rumunjski grad potencijalni je partner za razvoj različitih oblika institucionalne i druge suradnje, posebno s obzirom na činjenicu da su Republike Hrvatska i Rumunjska, članice EU a sve procedure za privlačenje sredstva iz EU fondova jako dobro vrednuju partnerske odnose između subjekata iz različitih zemalja. U takvu suradnju vjeruje i Čavrak...

Zahvalivši na dobrodošlici i ugodnom boravku, gradonačelnik Jimbolia Darius Postelnicu je istaknuo kako vjeruje da će svoja dosadašnja dobra iskustva s povlačenjem novca

vjerskog života u Checai, mjestu gdje danas žive zadnji potomci odseljenih Hrvata s nekadašnje Topuske opatije. Nakon 100 godina on je prvi svećenik koji vodi službu božju na hrvatskom jeziku, a ovaj je posjet ocijenio povijesnim...

Tako su se, uz najljepše želje za što skorijim susretom, među prigodnim poklonima kojima je župan Zinić darivao goste iz Rumunjske, našle i hrvatske zastave za kojima su tamošnji Hrvati izrazili želju.

(Preuzeto iz Radio Banovina)

Dr. theol. Davor Lucacela

CARNAVALUL COPILOR

In comunitatea noastră, unde majoritatea locuitorilor sunt de confesiune romano-catolică, începerea Postului Mare este marcată și de distracția care se organizează înainte de Miercurea Cenușii. Acestă distracție este cunoscută la noi sub denumirea de poclade, moșulie, fașanc sau fărșang. În unele sate cărășovenești are o amploare mai mare, în altele, această tradiție a început să se diminueze.

Este de admirat faptul că Școala cu clasele I-VIII din Lupac încurajează protejarea și promovarea tradiției locale prin organizarea unui carnaval la care sunt invitați să participe toți copiii din comuna

Lupac. Manifestarea este adresată doar copiilor, iar părinții și cei mai în vârstă asistă. Măștile pe care le poartă elevii pe durata carnavalului sunt fie cumpărate sau închiriate, fie confecționate în familie sau la școală, din materiale existente în casă, din haine vechi.

Meritele pentru organizarea acestui eveniment îl au cadrele didactice aparținătoare Școlii Lupac, în frunte cu dir. Florica Lupu, care precizează că tot efortul cadrelor didactice ar fi inutil dacă nu ar exista sprijinul părinților elevilor și al Uniunii Croaților din România, care a susținut financiar activitatea fașancului și în acest an.

Scenariile cele mai des întâlnite la asemenea carnavaluri sunt preluate așa cum sunt ele în realitate, din viața cotidiană sau cea mondenă, fie sunt parodiate. „Nunta”, „Botezul”, „Alaiul cadrelor medicale”, „Vrăjitoarele”, diferitele „Animăluțe” sau „Țigăncușe” sunt nelipsite din repertoriu și lista poate continua. Simbolul carnavalului nu presupune doar încetarea petrecerii și intrarea în Postul Mare, obiceiul de a se costuma în această perioadă fiind perceput și ca semn al morții iernii. Oamenii se mascau pentru a izgoni iarna din zona lor și pentru a lăsa loc anotimpului primăvara, simbolul speranței și al unui nou început. Cu alte cuvinte, suntem invitați să devenim mai

continuate în pag. 8

SVETA MISA U LURDSKOM SVETIŠTU U KARAŠEVU

U svetištu Lurdske Gospe u Karaševu, sretnom i omiljenom okupljalištu karaševskih vjernika, proslavljen je u srijedu 11. veljače Blagdan Gospe Lurdske.

Misno slavlje je započelo u 12,00, a predvodio ga je vlč. Marijan Tjinkul, lupački župnik, u zajedništvu s vlč. Petrom Rebedžilom, karaševskim župnikom i vlč. Petrom Dobrom, klokočkim župnikom, koji je održao i nadahnutu propovijed o spomendanu Blažene Djevice Marije Lurdske i o svjetskom Danu bolenika. Misno slavlje iz karaševske Kurjačice je uveličano i prisustvom velikog broja vjernika, kako mještana tako i vjernika pristiglih iz drugih karaševskih mjesta.

Sveta Marija je dobra majka sviju nas, posrednica i najsnažnija zagovarateljica kod Boga za milost i oproštenje naših grijeha, a mi smo kao narod dokaz da nas Sveta Marija voli, da se svom majčinskom ljubavlju neprestano brine za nas jer smo kao ljudi često puta slabi i skloni pogreškama, rekao je vlč. Petar Dobra na početku propovijedi te je zatim dodao: „Sveta Marija čini u cijelom svijetu čuda, često puta spominjem da smo i mi, karaševski narod, pravo čudo, jer više od 600. godine nismo se izgubili, nismo u svom tom vremenu izgubili ni vjeru, ni jezik, ni običaje. Jesmo i postojimo zato što naš narod je izuzetno poštovao Svetu Mariju. Ona je naš putokaz i dokaz Božje ljubavi. Evo, zimski je dan i u dosta velikom broju smo se sakupili ovdje da proslavimo ovaj blagdan, da zahvalimo Svetoj Mariji jer naša dobra mama moli i zagovara za nas”.

Kada je riječ o čudesnim ozdravljenjima bolesnika, vlč. Petar Do-

Za vrijeme Svete Mise

bra je naglasio: „U Lourdes hodočaste svake godine milijuni ljudi koji idu oduševljeni i, premda ne ozdrave svi, mnogi se vraćaju duševno ojačani. Statistika govori kako do sada ima 30000 ozdravljenih na čudesan način, medicinski je dokazano da je 6.800 slučajeva ljudski nemoguće da ozdrave, a crkva se izrazila i priznala samo 67 slučajeva. Crkva je jako stroga u proglašenju čuda, želi biti sigurna da ima nešto posebno, izvan naših ljudskih snaga”.

Blagdan Gospe Lurdske slavi se svake godine u spomen na Prvo Gospino ukazanje iz 11. veljače 1858. godine (od ukupnih 18 kojih je imala do kraja te iste godine). Gospa se je tada ukazala djevojčici po imenu Bernardica Soubirous, u Lourdesu kod špilje, mjesto koje danas posjećuje više od milijun hodočasnika godišnje. Tek na šesnaestom Bernardičinom susretu s Gospom, 25. ožujka, na Blagovijest 1858. godine, Gospa se predstavlja s riječima: „Ja sam Bezgrešno Začeće” što je potvrdilo papin autoritet i dogmu o Marijinom

bezgrešnom začeću koju je četiri godine prije Lurdskih ukazanja proglasio papa Pio IX, a o kojoj Bernardica nije ništa znala. Mjerodavan sud dogodio se već četiri godine nakon ukazanja, kad se Crkva izjasnila o njihovoj istinitosti. Msgr. Laurence, biskup Tarbesa, pod koji spada i Lourdes, nakon četverogodišnjeg ozbiljnog ispitivanja, 18. siječnja 1862. izdao je službeni dokument kojim tvrdi da se Blažena Djevica Marija stvarno ukazala Bernardici Soubirous i da je to ukazanje istinito, te vjernici mogu vjerovati u njegovu vjerodostojnost i nadnaravni značaj.

Marijansko svetište u Lourdesu je inače i veliko okupljalište bolesnika koji mole za svoje zdravlje i poznato je po brojnim čudesnim ozdravljenjima. Sv. papa Ivan Pavao II. je 1992. godine blagdan Gospe Lurdske proglasio Svjetskim danom bolesnika, a kao cilj toga Dana naznačena je želja da se društvo senzibilizira za potrebe bolesnika, te da im se osigura bolja zdravstvena skrb.

Ivan Dobra

Svakog petka s početkom od 19:10, na frekvenciji 105,6 MHz Radio Rešice, emitira se naša emisija na hrvatskom jeziku. Slušajte nas!

ȘEDINȚA CONSILIULUI LOCAL CARAȘOVA

În data de 29.01.2016, începând cu ora 12,00, la Căminul Cultural din Carașova a avut loc prima ședință ordinară a Consiliului Local din acest an.

Ordinea de zi a ședinței a cuprins patru proiecte de hotărâre și capitolul Diverse. La primul proiect de hotărâre consilierii au votat în unanimitate reorganizarea rețelei școlare a unităților de învățământ de pe raza comunei Carașova pentru anul școlar 2016-2017. Având în vedere că Școala primară labalcea și Grădinița cu program Normal labalcea nu mai funcționează din lipsă de elevi, Liceul Teoretic Bilingv Româno-Croat va avea ca structuri arondate Grădinița cu Program Normal Carașova, Grădinița cu Program Normal Nermed și Școala Primară Nermed.

Datorită faptului că la nivelul Primăriei Carașova nu există personal angajat de specialitate juridică, cu excepția secretarului comunei, consilierii au aprobat și proiectul de hotărâre pentru încheierea unui contract de asistență juridică cu un cabinet de avocatură, care va avea drept sarcină reprezentarea în fața instanțelor de judecată pentru procesele aflate deja pe rol.

Punctul cel mai important și cel mai dezbătut de pe Ordinea de zi a fost aprobarea bugetului pentru anul 2016. În expunerea de motive s-a precizat că sumele primite pentru anul 2016 și destinate finanțării cheltuielilor descentralizate la nivelul comunelor, orașelor, mu-

nicipiilor sunt insuficiente, dar în cursul anului se vor face demersuri pentru suplimentarea acestora. După discuția cu primarul Neagul Petru am aflat care sunt principalele obiective și investiții pe care dorește Primăria să le realizeze în decursul acestui an, și anume:

- 100, 00 lei pentru realizarea unui gard împrejmuitoare și a unei magazii cu lemne la Centrul de informare turistică din Carașova;
- 26,000 lei s-au prevăzut pentru achiziționarea și dotarea bucătăriei de la Căminul Cultural din Nermed cu un focar și trei cazane de gătit;
- 14,000 lei pentru achiziționarea unei pompe de apă pentru localitatea labalcea, pompa veche fiind extrem de uzată;
- 30,000 lei pentru amenajarea zidului la cimitirul din labalcea;
- 70,000 lei pentru reabilitarea drumului comunal DC 97 labalcea;
- 150,000 lei pentru reparații și reabilitarea drumului comunal DC 75 Carașova-Clocotici;
- 30,000 lei pentru realizarea unui studiu de fezabilitate pentru reabilitarea drumului comunal DC 140 Carașova-Cântar;
- 29,490 lei pentru finalizarea proiectului tehnic pentru realizarea podului peste râul Caraș;
- 50,000 lei pentru reparația drumurilor

agricole și forestiere realizate prin măsura 125, Polje, Oleanița și Jidovina;

- 30,000 lei pentru realizarea unui studiu de fezabilitate privind extinderea rețelelor secundare la canalizare. Este vorba despre branșarea cetățenilor la canalizarea menajeră care urmează să se realizeze după finalizarea lucrărilor și efectuarea recepției.

De asemenea, cetățenii pot sta liniștiți, fiindcă taxele și impozitele au fost majorate nesemnificativ, cu diferențe foarte mici față de anul 2015. Primăria are în vedere și realizarea unui proiect de hotărâre prin care cetățenii plecați din localitate, la lucru în alte țări și stabiliți acolo, să fie scutiți de taxa de salubritate. Aceștia trebuie să aducă documente doveditoare din care să rezulte că sunt înregistrați în altă parte. S-a discutat și despre lipsa medicului de familie în localitate. După ce mai mulți doctori s-au perindat prin comună în aceste câteva luni, Primăria se bazează pe promisiunea unui nou medic, care și-a exprimat intenția de a veni la Carașova după ce va lua legătura cu Casa de Asigurări și va primi aprobare și de la ei.

Lina Tincul

continuare din pag. 4

buni și mai frumoși, urmând exemplul reînvierii periodice a naturii. Natura ne învață că se poate!

Carnavalul de la Lupac a avut loc în data de 7. 02. 2016, într-o duminică însorită, când alaiul copiilor organizați în diferite grupuri s-a deplasat din fața Primăriei către Căminul cultural, pe acordurile muzicii tradiționale și în pas de sărbătoare. În incinta Căminului a avut loc prezentarea măștilor și a grupurilor, iar la finalul petrecerii au fost premiați cei mai merituoși dintre manifestanți. Juriul a fost format din cadre didactice și a ținut cont atât de implicarea elevilor în organizarea carnavalului, cât și de faptul că unii elevi au muncit mai mult pentru a-și confecționa masca sau pentru a se masca adecvat rolului pe care l-au avut. Toți copiii au fost premiați, iar locurile I, II și III au revenit după cum urmează:

Locul I: Piranda și bulibașele ei – elevii cls. a IV-a din Școala Generală Clocotici; Țigăncușele, Vrăjitoarele și Prințesele – elevii cls. pregătitoare, cls. I-a și a IV-a din Șc. Gen. din Lupac; Minnie Mouse, Tigrișor, Yakari și Batman – elevii ciclului primar de la Șc. Gen. din Rafnic; Personaje din povești – elevii ciclului primar de la Șc. Gen. din Vodnic.

Locul II: Cununia și Nunta – organizată de către elevii clasei a VII-a de la Școala Generală Lupac; Ventrilocul și grupul său de păpuși – de la Școala Generală Lupac; Vedetele desenelor animate – eleve cls. a II-a de la Șc. Gen. Clocotici.

Locul III: Doctorița și grupul Rock – cls. a V-a și a VI-a. Carnavalul copiilor, care a ajuns deja la a III-a ediție, are toate șansele să devină un eveniment cultural-artistic și educativ inedit al comunității croate din comuna Lupac. Ca amplasare, Carnavalul este unic în comunitatea noastră și sperăm ca în anii viitori numărul participanților să fie și mai numeros, iar manifestarea copiilor de la Lupac să prindă viață și dincolo de hotarele comunei.

Slavica Muselin

FAŠANKE U KARAŠEVU

Poklade je svečano razdoblje prije Korizme u kojem se priređuju povorke maskara, kostimirani i maskirani plesovi.

Riječ „Poklade“ dolazi od starog hrvatskog glagola „klasti“ što znači prerađivati se, obučiti se u neku drugu odjeću s namjerom da ne budeš prepoznat. Mjesni pokladni ritual ima stare korijene, poganskog je porijekla i slavi se zamjenjivanje zime sa proljetnim dobom pa tako da su ljudi koristili raznorazne maske kako bi plašili i otjerali zle duhove iz mjesta gdje su živjeli. Pokladni utorak, posljednji dan prije Pepelnice, odnosno čiste srijede, ujedno je i zadnji dan u kojemu je kršćanskim vjernicima dopušteno uživanje u sladostima ovozemaljskog života. Nakon toga započinje Korizma, koja traje

Učenici Osnovne Škole u Karaševu

idu selom i pjevaju u dvorištima „ta, ta, caprita, ta“, ne ulazeći u kuću, pa im ukućani daruju novce, jaja, rakiju. Vjeruje se da ako te „čerbulje“ zaokruže cijelu godinu ćeš biti zdrav.

dine dječja mašta je izrodila zanimljive maske. Odgojiteljice, učitelji i učiteljice osnovnih škola potrudili su se i pomogli da i ove godine mališani i učenici budu dobro namaskirani. Razredi su bili prepuni žabicama, vilama, vilenjakama, pčelicama, suncokretima, mačkama, princezama, piratima, svakakvih likova iz raznih serija za djecu. Sudci su teško donjeli odluku jer su svi kostimi bili napravljeni s velikom pažnjom i vještinom. Na kraju, najbolje maske, a to znači one najčudnovatije, bile su simbolički nagrađene. Ovaj događaj kao dugogodišnja tradicija ima za cilj okupiti mališane uz jedno lijepo druženje i dobru zabavu.

Zajedništvo Hrvata u Rumunjskoj je i ove godine novčano podržalo ovogodišnje pokladne programe u svim školama iz karaševske zajednice gdje su bili organizirani.

Lina Tincul

Mališani iz vrtića i učenici Osnovne Škole u Nermedu

četdeset dana, a to je vrijeme u kojemu se vjernici pripremaju za najveći kršćanski blagdan, Uskrs. Još od starijih vremena naši Karaševci su sačuvali tradiciju maskiranja za početak korizme. Karaševski Hrvati se već od nedjelje, poznata kao bezmesna nedjelja, počimaju maskirati i tako obučeni idu po selu od kuće do kuće. Maske i kostimi se razlikuju manje više od sela do sela. Najpoznatije poklade su u selu Rafniku i Vodniku gdje se mladi oblače u kožuci i oko pojasa stave zvona, dok se u ostalim selima maskiraju nekoliko parova, kao na primjer u Karaševu gdje postoji samo jedna obitelj koja šeta selom. Takozvani „čerbulje“

I ove su godine naše osnovne škole priredile prigodni program namijenjen Fašankama. Polaznici vrtića i učenici od prvog do četvrtog razreda iz Karaševa, Jabalča i Nermeda odjenuli su se u različite kostime i nosili čudnovate maske. Kao i svake go-

Učenici Osnovne Škole u Jabalču

LUPAK

KARAŠEVO

VODNIK

RAVNIK

KLOKOTIČ

NERMIĐ

